

DE GRENZELOZE GENERATIE Als het lukt aan te

Jongeren zijn

sluiten bij de leefwereld van jongeren lijken zij zich wél graag voor anderen te willen inzetten

zo grenzeloos nog niet

Jongeren van nu zijn zelfingenomen en genotziek. Ook zouden ouders hun kinderen te veel verwennen. Dat is te makkelijk gezegd. We moeten breder kijken.

door **Stijn Verhagen**

De afgelopen week verschenen in de media veel negatieve berichten over de opvoedingsstijl van ouders. Aanleiding: de publicatie van het boek *De grenzeloze generatie*, waarin wordt aange- toond dat jongeren zelfingenomen zijn en hedonistisch leven. Oorzaak zou de opvoeding zijn. Ouders zouden jongeren te veel verwennen en te weinig richting geven. We moeten echter breder kijken. In de jaren vijftig was opvoeding erop gericht kinderen voor te bereiden op de wereld van volwassenen. Ze werden ingewijd in de normen en waarden van de oudere generatie. De bedoeling was dat zij deze normen en waarden zouden overnemen. Het voordeel was dat de meeste kinderen wisten waar ze aan toe waren. Het nadeel was dat wie afweek van het gemiddelde al snel als probleem werd beschouwd.

Vanaf de jaren zestig kwam hierin verandering. De emancipatiebewe- ging en overige democratiserings- tendensen brachten een grotere na- druk op tolerantie en autonomie met zich mee. In de opvoeding kwam het individuele kind meer centraal te staan. Het accent kwam top zelfontplooiing, zelfstandig- heid en ontwikkeling van een eigen identiteit.

Net als de jaren vijftig kent ook de geïndividualiseerde samenleving schaduwkanten. In dit type samen- leving kan bij burgers een zekere zelfingenomenheid ontstaan, die de sociale samenhang van de sa- menleving kan aantasten. *De gren-*

zeloze generatie gaat over jongeren tussen de 15 en 24 jaar. Deze blij- ken zich minder betrokken te voe- len bij de maatschappij dan jonge- ren van weleer. De auteurs spre- ken van een 'onstuitbare opmars van de eigendunk'.

In de krantenberichten van afgelo- pen week wordt steeds met de schuldigende vinger naar de ouders van de kinderen gewezen. De manier waarop zij opvoeden zou te veel gericht zijn op 'alles kan en alles mag' en te weinig op het bieden van structuur. Mijns in- ziens blijft in de berichtgeving, en in mindere mate in het boek zelf, een belangrijk punt onderbelicht: de pedagogische rol van andere vol- wassenen dan de ouders.

Uiteraard zijn ouders de eerste ver- antwoordelijken bij de opvoeding. Maar het is onterecht alles op hen af te schuiven. Juist in de heda- daagse complexe samenleving heb- ben ook andere volwassenen een pedagogische rol, zoals docenten op school, professionals in de jeugdzorg of trainers bij de sport- club. De rol van hen is mijns in- ziens veel groter en belangrijker dan doorgaans wordt aange- nomen. Pedagoog Micha de Winter constateerde in een studie dat de

De huidige jonge generatie heeft meer sturing nodig dan alleen van de ouders

opvoeding niet alleen is geïndivi- dualiseerd, maar ook geïsoleerd. Voeger hielden pastoor, docent en wijkgagent vaak een oogje in het zeil, maar tegenwoordig niet meer. Docenten vervullen een (beper- te) opvoedkundige rol, maar na- mate scholen groter en anoniemer worden schiet deze taak erbij in. Veel kinderen, aldus De Winter, geven aan behoefte te hebben aan ondersteuning van andere volwas- senen dan de ouders, vooral kinde- ren in achterstandswijken. Zij ge-

ven aan positieve rolmodellen te missen in hun omgeving, zoals buurtbewoners die hen persoon- lijk en constructief benaderen of volwassenen bij wie zij terecht kunnen in het buurthuis of op de voetbalclub. Graag zou ik aan het debat over *De grenzeloze generatie* willen toevoegen dat hedendaagse jongeren niet alleen meer sturing nodig hebben van de ouders, maar ook meer steun en een meer per- soonlijke benadering, en dan niet alleen van de ouders maar juist

ook van volwassenen op bijvoor- beeld scholen en verenigingen. Sportverenigingen zijn bij uitstek interessant omdat het de plek is waar mensen al wekelijks komen. Alle partijen hebben als taak bij te dragen aan een zo goed mogelijke ontwikkeling van het kind. In de wijk waar De Winter onderzoek deed is voetbalclub Zwaluwen Utrecht 1911 onlangs het initiatief *Verbinden door voetbal* gestart. Als onderzoeker volg ik dit initiatief, dat ook bij de Utrechtse club VV

De Meern speelt. Zij willen jonge- ren leren respectvol met anderen om te gaan. Niet door vanaf de kansel respect te prediken, maar door ze te leren zelf het goede voorbeeld te geven. De clubs bie- den bijvoorbeeld ruimte aan jonge- ren die voor hun opleiding een maatschappelijke stage moeten vol- gen. Ze zijn pupillen-scheidsre- chter of geven voetbaltraining aan kinderen, wat aansluit bij hun be- lefswereld. Opvallend: jongeren willen zich meer inzetten

dan voor de stage noodzakelijk is. Jongeren hebben baat bij positieve sociale contexten, juist ook buiten het gezin. Als het lukt aan te slui- ten bij de leefwereld van jongeren lijken zij zich graag voor anderen te willen inzetten. Als het boven- dien lukt jongeren écht aan te spre- ken op hun verantwoordelijkheid, blijkt de grenzeloze generatie zo grenzeloos nog niet te zijn. Dr. Stijn Verhagen is lector Participatie en Maatschappelijke Ontwikkeling aan de Hogeschool Utrecht

Jongeren in de Tweede Kamer tijdens het Nationaal Jeugddebate met minister Rouvoet van Jeugd en Gezin.

foto Emiel Muijderland/GPD